

Sammenligne bibeloversettelser

Sist oppdatert: 11. november 2003

Idé

Her har vi samlet noen av de bibelstedene som nevnes på siden «Bakgrunn og historie». Men nå skal vi se nærmere på to forskjellige oversettelser av de samme bibelstedene for å få et dypere innblikk i den prosessen det er å oversette noe fra et språk til et annet. Vi skal her nøye oss med to forskjellige oversettelser: Det Norske Bibelselskaps oversettelse fra 1978 (den som pr. idag er i bruk på Bibelen.no), og en utgivelse fra samme forlag anno 1947. Vi skal også komme med forslag til filosofiske temaer som dere med fordel kan komme inn på når dere diskuterer tolkningen av bibelstedene.

Fremgangsmåte

Del klassen opp i fire like store grupper. Gi dem hvert sitt oversettelsespar og gi dem ca. 15 minutter til å diskutere tekstene seg imellom. Deretter presenterer én (eller flere) fra hver gruppe de tanker gruppen gjorde seg under granskningen av de to oversettelsene. Viktige generelle temaer som læreren kan fokusere på under fellessamtalen er:

- Synes du en av oversettelsene er bedre enn den andre? Hvorfor? Hva gjør en oversettelse bedre enn en annen?
- Spiller det noen rolle om språket er moderne eller gammeldags? Får vi et annet inntrykk av innholdet når det er skrevet på eldre norsk? Går noe av innholdet tapt i den nye oversettelsen? Går noe tapt i den gamle oversettelsen?
- Får du et klarere bilde av hva Bibelen egentlig sier når du studerer flere oversettelser? Er det best å lese den nye oversettelsen først og så den gamle eller omvendt? Hvorfor?

Tekstversjoner med tolkningsspørsmål og ideer til filosofiske samtaler

Hebreerne 11,4

Ny:

«I tro bar Abel fram for Gud et bedre offer enn Kain. Fordi han trodde, fikk han det vitnesbyrd at han var rettferdig; for Gud godkjente hans offergaver. Og med sin tro taler han ennå etter sin død.»

Gammel:

«Ved tro bar Abel frem for Gud et bedre offer enn Kain; ved den fikk han det vidnesbyrd at han var rettferdig, idet Gud vidnet om hans gaver, og ved den taler han ennu etter sin død.»

Tolkningsspørsmål:

- Er det forskjell på «i tro» og «ved tro»?
- Er det forskjell på å få noe «fordi han trodde» og «ved sin tro»?
- Er det noen forskjell på at «Gud godkjente hans offergaver» og «Gud vidnet om hans gaver»? Beskriv forskjellen.

Ideer til filosofiske samtaler:

– Abel ble kalt rettferdig fordi han trodde. Vil du si at et menneske er rettferdig fordi han eller hun tror på noe? Kan du gi eksempler både for og imot denne tanken?

Hebreeerne 12,1*Ny:*

«Da vi har så stor en sky av vitner omkring oss, så la oss legge bort alt som tynger, og synden som så lett henger seg på oss, og holde ut i det løp som er lagt opp for oss...»

Gammel:

«Derfor, la og oss, da vi har så stor en sky av vidner omkring oss, avlegge alt som tynger, og synden som henger så fast ved oss, og med tålmodighet løpe i den kamp som er oss foresatt...»

Tolkningsspørsmål:

- Er det forskjell på det å «legge bort alt som tynger» og det å «avlegge alt som tynger»?
- Er det noen forskjell på en synd som «så lett henger seg på oss» og en synd som «henger så fast ved oss»? Kan det ikke her virke som om den nye versjonen forsøker å tone ned betydningen av synden?
- Hva er forholdet mellom det å «holde ut i det løp som er lagt opp for oss» og det «med tålmodighet [å] løpe i den kamp som er oss foresatt»?

Ideer til filosofiske samtaler:

- Hva skal til for å glemme eller legge bort alt som tynger og er vanskelig i livet? Hva er den beste oppmuntring et menneske kan få som er trist og lei seg?
- Hva tenker du om synden i menneskelivet? Er mennesket syndig eller er dette bare en gammel fordom?

Jesaja 43,12*Ny:*

«Det er jeg som har forutsagt dette, har brakt frelse og gjort det kjent, jeg og ingen fremmed gud hos dere. Dere er mine vitner, sier Herren. Jeg er Gud»

Gammel:

«Jeg har forkynt det og frelst, jeg har kunngjort det, og der var ingen fremmed gud blandt eder. I er mine vidner, sier Herren, og jeg er Gud.»

Tolkningsspørsmål:

- Hva er forskjellen på å «forutsi» noe og å «forkynne» noe?
- Hva er forskjellen på å «bringe frelse» og å «frelse»?
- Hva er forskjellen på å «gjøre kjent» og å «kunngjøre»?
- I den nye oversettelsen er siste setning i den gamle oversettelsen stykket opp i to enkeltsetninger. Kan den nye versjonen dermed bety noe annet enn den gamle?

Ideer til filosofiske samtaler:

- For Jehovas vitner er det sentralt nettopp å være et vitne, Guds vitne. Men må man ikke for å være vitne ha sett noe som man kan vitne om? Må da et Jehovas vitne ha sett Gud? Er det mulig å se Gud? Er det andre måter å se Gud på enn med egne øyne? Men kan man være et

vitne overfor andre hvis det man vitner om ikke stammer fra noe man har sett med sine egne øyne?

1. Timoteus 4,14

Ny:

«Forsøm ikke den nådegave som er i deg, den du fikk på grunnlag av profetiske ord, da de eldstes råd la sine hender på deg»

Gammel:

«Vanskjøtt ikke den nådegave som er i dig, som blev dig gitt ved profetiske ord med håndspåleggelse av de eldste.»

Tolkningsspørsmål:

- Hva er forholdet mellom å «forsømme» og å «vanskjøtte»?
- Hva er forskjellen på å «få» og å få seg noe «gitt», er det f.eks. forskjell på at du «fikk» tillatelse til noe og at det «ble deg gitt» tillatelse til dette?
- Hva er forskjellen på å «legge sine hender» på noen og å motta «håndspåleggelse» fra noen?

Ideer til filosofiske samtaler:

- Hva er en nådegave? Har alle mennesker en nådegave med seg fra fødselen eller er dette noe som bare noen spesielt utvalgte har? Noen er f.eks. flinke til i idrett mens andre er flinke til å synge eller danse. Er dette nådegaver? Hva er forskjellen på et talent og en nådegave? Stammer talenter også fra Gud eller gjelder dette bare nådegavene?